Прыватная ўласнасць на зямлю. Вынікі сацыялагічнага апытання (стар. 3)
Пасля «базара» Алеграву не змаглі купіць у Мінску (стар. 4)

СВАБОДА

Год заснавання 1902
Выходзіць з 1990
Галоўны рэдактар Ігар Гермянчук
Заснавальнік Павел Жук
Выдавец "Газэта СВАБОДА, Ltd."
Наклад 39.500
Адрас рэдакцыі:
220088, Мінск, вул.Іванаўская, 56
Тэл./факс 362441

16 ліпеня 1996 г. | № 52 | Кошт свабодны

Мсьё Лукашэнку ў Парыжы ацанілі

Французаў традыцыйна прынята лічыць дасціпнымі людзьмі. Удзячнай глебай для практыкаванняў у досціпах стала для французскай прэсы тэма візіту беларускага прэзідэнта ў Парыж.

«Мсьё Лукашэнка — адзін з рэдкіх высокапастаўленых чыноўнікаў — грамадзянаў Беларусі, — які можа ў гэтыя дні свабодна выехаць за межы сваёй краіны», — іранізуе **Le Mond**, маючы на ўвазе апошнія заявы мсьё Лукашэнкі наконт увядзення з 1 ліпеня жорсткага кантролю за замежнымі камандзіроўкамі чыноўнікаў любога рангу.

Карэспандэнтцы *Figaro* Лауры Мандэвіль (якая назвала свой артыкул ***«Лукашэнка, Мінскі каўдзільё»***) у вобразе беларускага прэзідэнта мроіцца нешта д'ябальскае. *«Ягоны позірк кобры гіпнатызуе натоўп. Ягоныя дыктатарскія метады прымушаюць замаўчаць парламент і прэсу. Ягонае захапленне Гітлерам хвалюе Захад. Ад Аляксандра Лукашэнкі — беларускага прэзідэнта, які з афіцыйным трохдзённым візітам прыбывае ў Парыж, — адчувальна патыхае серай»*, — такі вось мефістофельскі партрэт.

Прэса нагадвае публіцы гісторыю імклівага кар'ернага ўзлёту Аляксандра Лукашэнкі, заўважаючы пры гэтым: *«Ягонае мінулае — спачатку палітрука чырвонай арміі, а потым старшыні калгаса — больш чым цьмянае»*. *«Уражвае, — піша* **Le Mond**, *— што прарыў Аляксандра Лукашэнкі на вяршыню ўлады не прыцягнуў асаблівай увагі заходніх палітыкаў, схільных недаацэньваць палітычную эвалюцыю былых расійскіх ускраін. І дарэмна. Шлях Лукашэнкі пераканаўча ілюструе выхад на палітычную арэну ў рэспубліках былога СССР выпадковых палітыкаў, якія вылучыліся дзякуючы смутным пераходным часам і ў любы момант гатовыя вярнуцца да формаў аўтарытарнага кіравання»*. **Figaro** цытуе французскага дыпламата, які наракае на цяжкасці кантактаў з падобнага роду палітыкамі: *«Праблема ў тым, што мы не ведаем іхняй сістэмы каштоўнасцяў, іхніх прыярытэтаў, таго, што яны здольныя выкінуць заўтра. Яны непрадказальныя»*.

Непрадказальнасць беларускага прэзідэнта ілюструецца шматлікімі прыкладамі ягонай дзейнасці. Па інтанацыі артыкулаў французскай прэсы бачна, наколькі шакіраванай да сённяшняга дня застаецца Еўропа збіццем у верасні 1995 г. амерыканскага паветранага шара і яшчэ ў большай ступені тым, што беларускія ўлады ўслед за гэтым выставілі Злучаным Штатам штраф у 60 долараў за незаконнае перасячэнне навігатарамі мяжы. Гэты факт не абмінае ніводная з газетаў. Узгадваецца і збіццё дэпутатаў апазіцыі, і заклік прэзідэнта не ісці галасаваць на выбарах у новы Вярхоўны Савет, і адносіны да прэсы, і разгон масавых дэманстрацыяў, і закрытыя суды над маніфестантамі, і забарона свабодных прафсаюзаў, і дэпартацыя лідэра «Салідарнасці», і захапленне Гітлерам. Пералік падобнага роду дзеянняў беларускага прэзідэнта прыводзіць кожнае выданне. Артыкулы, прысвечаныя Беларусі, займаюць па цэлай паласе. І большыню матэрыялаў складае апісанне гісторыі двухгадовага прэзідэнцтва Лукашэнкі.

(Працяг на стар. 2)

ПАДРЫХТОЎКА

Мэр Мінска ўжо з дубінкай

Створаны аргкамітэт па святкаванні Дня незалежнасці 27 ліпеня.

Каардынуе працу камітэта намеснік старшыні БНФ Юры Хадыка. Ад імя арганізатараў у гарвыканкам пададзеная заяўка на правядзенне ў Мінску 27 ліпеня шэсця ад плошчы Незалежнасці да помніка Янку Купалу, дзе плануецца правесці мітынг і канцэрт.

На здымку: старшыня Мінскага гарвыканкама У. Ярмошын рыхтуецца...

Ці дойдзе справа да імпічменту?

Парламенцкая фракцыя «Грамадзянскае дзеянне» заявіла аб гатоўнасці ініцыяваць імпічмент прэзідэнта

«Крызіс набыў характар нацыянальнай катастрофы: ідзе распад эканомікі, расце масавае збядненне насельніцтва, назіраецца росквіт карупцыі, людзі прыгнечаныя бесперспектыўнасцю», — гаворыцца ў заяве фракцыі, якая была распаўсюджаная ў мінулы чацвер у Вярхоўным Савеце і перададзеная ў прэсу. «Грамадзяне» адзначаюць, што галоўным фактарам паглыблення крызісу стала палітыка прэзідэнта, які не жадае разумець тэндэнцый сучаснага грамадскага развіцця, а занепакоены толькі ўзмацненнем асабістай улады, дзеля чаго папіраецца Канстытуцыя і нават пачаліся рэпрэсіі супраць апазіцыйных сіл.

«Цяпер ужо неістотна, што кіруе дзеяннямі Лукашэнкі: амбіцыі, прага бязмежнай улады ці шчырая ўпэўненасць у сваёй праваце. Зараз трэба спыніць гэтыя дзеянні, якія штурхаюць Беларусь у бездань», — заяўляе фракцыя «Грамадзянскае дзеянне». У якасці выйсця дэпутаты прапануюць правесці круглы стол асноўных палітычных сіл краіны, дамагчыся аднаўлення канстытуцыйнай законнасці і ўтварэння кааліцыйнага ўрада, які будзе складацца з прафесіяналаў і мець адпаведныя паўнамоцтвы для правядзення рашучых эканамічных рэформаў. Калі ж прэзідэнт адмовіцца ад прынцыповых змен у сваёй палітыцы, то, на думку членаў фракцыі, застаецца адзіны варыянт выратавання краіны — адхіленне Лукашэнкі ад улады. «Грамадзянскае дзеянне» заяўляе аб сваёй гатоўнасці стаць ініцыятарам працэдуры імпічмента ў Вярхоўным Савеце і падкрэслівае, што юрыдычныя падставы для гэтага існуюць: *«Канстытуцыйны суд неаднаразова фіксаваў грубыя парушэнні прэзідэнтам Канстытуцыі і законаў краіны»*.

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

Добры англійскі дзядзька заплаціў за Беларусь

Як ужо пісала СВАБОДА ў матэрыяле «Шарэцкаму сорамна ехаць у Стакгольм», Беларусь была пазбаўленая права голасу ў АБСЕ за няплату членскага ўзносу — сумы каля 9 тыс. долараў. Менавіта па гэтай прычыне на чарговую сесію парламенцкай Асамблеі АБСЕ адмовіўся ехаць старшыня Вярхоўнага Савета.

Тым не менш тры беларускія парламентарыі — Віктар Цярэшчанка, Ігар Катляроў і Мікалай Бекіш — накіраваліся ў Шведскую сталіцу і прысутнічалі на ўсіх паседжаннях Асамблеі ў няпэўнай якасці: ці то назіральнікаў, ці то проста гледачоў. Аднак знайшоўся чалавек, сэрца якога не вытрымала такой ганьбы для Беларусі. Скарбнік АБСЕ, дэпутат палаты абшчын Вялікабрытаніі Пітэр Эмеры з уласных грошай заплаціў за Беларусь неабходную суму. Гэты высакародны ўчынак стаў для нашых парламентарыяў поўнай нечаканасцю. Беларускія дэпутаты напісалі даўгавую распіску, у якой ад імя дзяржавы паабяцалі спадару Эмеры вярнуць ягоныя грошы. Брытанец, дарэчы, папрасіў зрабіць гэта як мага хутчэй, бо, паводле ягоных словаў, калі жонка даведаецца, то выганіць яго з дому.

Узнос быў унесены ў перадапошні дзень працы Асамблеі, і беларуская дэпутацыя змагла прыняць удзел у галасаванні заключных рэзалюцыяў. Гэта, відаць, унікальны выпадак у еўрапейскай гісторыі.

Віталь ЦЫГАНКОЎ

Супрацоўнік прэзідэнцкай аховы падазраецца ў забойстве бацькі

Мінская абласная пракуратура вядзе следства па справе забойства жыхара Мінска А.Пазнякова, 1946 г. нараджэння.

Ягоны труп з агнястрэльным раненнем у галаву быў знойдзены ў прыдарожнай лесапалосе каля в.Арэшнікі Смалявіцкага раёна. Па звестках рэдакцыі, сярод тых, хто падазраецца ў забойстве Пазнякова, лічыцца і ягоны сын, які працуе ў ахове прэзідэнта Беларусі. Вядома, што 4-га ліпеня ў гэтага афіцэра аховы была ўзята падпіска аб нявыездзе, што, аднак, яшчэ не сведчыць аб ягонай віне.

Алесь ПАЎЛОВІЧ

У «Народнай газеты» – два рэдактары

На сённяшні дзень «Народная газета» мае, па сутнасці, двух галоўных рэдактараў: Міхаіла Шыманскага і Леаніда Юнчыка.

Першага прызначыў сваім указам Лукашэнка, а другога зацвердзіў на мінулым тыдні Вярхоўны Савет, які лічыць, што прэзідэнт незаконна «канфіскаваў» парламенцкую газету.

За прызначэнне Л.Юнчыка (ён дэпутат ВС, журналіст) на пасаду галоўнага рэдактара «Народнай газеты» прагаласавала 122 дэпутаты. Прадставіць новага шэфа калектыву «НГ» парламент даручыў віцэ-спікеру Г.Карпенку.

Аднак прэзідэнцкая адміністрацыя не пагадзілася вызваліць кабінет ад свайго рэдактара. У мінулую пятніцу, калі Карпенка раніцай прыйшоў у рэдакцыю разам з трыма дэпутатамі, каб выканаць даручаную місію, там ужо былі людзі з адміністрацыі прэзідэнта. Яны пераконвалі, нібыта прэзідэнцкі ўказ мае вышэйшую сілу, чым пастанова ВС. Генадзь Карпенка палічыў спрэчку з чыноўнікамі бессэнсоўнай. Такім чынам, «Народнай газетай» пакуль працягвае кіраваць М.Шыманскі, а легітымны рэдактар Л.Юнчык чакае, што вырашыць кіраўніцтва Вярхоўнага Савета. Пачакаем і мы.

Мікола ГРЫНЯВІЦКІ

На здымках: віцэ-спікер Генадзь Карпенка ў кабінеце галоўнага рэдактара «Народнай газеты». Побач з ім Міхаіл Падгайны (начальнік упраўлення грамадска-палітычнай інфармацыі адміністрацыі прэзідэнта) звязваецца па тэлефоне з рэзідэнцыяй прэзідэнта. На суседнім здымку — Леанід Юнчык.

Фронт маладзее

Беларускі народны фронт правёў у мінулыя выхадныя палітычную канферэнцыю, на якой былі падведзены вынікі вясенніх падзеяў і вызначаны чарговыя мэты БНФ.

Удзельнікі канферэнцыі пагадзіліся з «трыядай» бліжэйшых дзеянняў, якія вызначыла кіраўніцтва Фронту: далейшая прапаганда нацыянальнай ідэі, падрыхтоўка да восеньскіх выбараў у парламент і пашырэнне кола саюзнікаў у палітычнай барацьбе, у тым ліку шляхам паляпшэння адносін з партыямі дэмакратычнага лагеру.

На думку аглядальнікаў, фронтаўцам удалося «ўтрасці» і некаторыя пытанні ўнутранага жыцця. Напрыклад, у адсутнасць лідэра БНФ было прадэманстравана, што ў Фронце падрасла новая генерацыя кіраўнікоў, якая адрозніваецца большай цярпімасцю і палітычнай гнуткасцю. Дарэчы, у новым кансультацыйным органе (Палітычным камітэце), створаным на канферэнцыі, маладое пакаленне, хутчэй за ўсё, будзе адыгрываць значную ролю.

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

© PDF: Kamunikat.org 2010
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

Мсьё Лукашэнку ў Парыжы ацанілі

(Пачатак на стар. 1)

Чаму ж Францыя, якая так добра ведае цану беларускаму прэзідэнту, запрасіла яго з візітам у Парыж? Французскія палітыкі не могуць не разумець, што на фоне ўсеагульнага асуджэння недэмакратычнага рэжыму Лукашэнкі гасцінны ягоны прыём у Елісейскім палацы будзе ўспрыняты як ухваленне ці, прынамсі, талераванне ягонай палітыкі. І менавіта такім чынам візіт гэты падаецца беларускай афіцыйнай прэсай.

Адзін высокапастаўлены чыноўнік адміністрацыі Жака Шырака патлумачыў гэта так: *«Найгоршым з варыянтаў было б адмовіцца ад дыялогу пад маркай таго, што, маўляў, Лукашэнка непрэзентабельны. Беларусь знаходзіцца ў сэрцы Еўропы. Мы не можам рабіць выгляд, што яе не існуе, гэтак жа, як мы не адмаўляемся ад кантактаў з сярэднеазіяцкімі палітыкамі»*. Прафесар-гісторык Сарбонскага універсітэта Франсуаза Том, каментуючы гэтае меркаванне ў інтэрв'ю беларускай службе радыё «Свабода», зазначае: «Гэтае запрашэнне, па-мойму, — памылка французскай знешняй палітыкі, параўнальная хіба з той памылкай, якую зрабіў Мітэран, калі наведаў у снежні 1989 г. ГДР. Крыніца гэтых промахаў французскай дыпламатыі адна і тая ж: гэта — жаданне падабацца Маскве. Вядома, французскія палітыкі апраўдваюцца тым, што нельга ізаляваць Беларусь, што можна было б, маўляў, унушыць некаторыя прынцыпы еўрапейскіх паводзінаў Лукашэнку і г.д. Але тады я задаюся пытаннем: чаму не заўважалі Беларусь, калі яна спрабавала застацца суверэннай, калі яна была дэмакратычнай дзяржавай? Чаму запрасілі Лукашэнку менавіта пасля падпісання дамовы аб рэінтэграцыі з Расіяй? Атрымліваецца, быццам Францыя першая з усіх заходніх краінаў бласлаўляе аднаўленне Савецкага Саюза».

Традыцыі асаблівага сантыменту Парыжа да Масквы сягаюць яшчэ ў часы палітыкі Дэ Голя. Як вядома, Дэ Голь заўсёды лічыў, што СССР — з'ява часовая, затое Расія — пастаянная. Шмат шуму нарабіў у свой час візіт у 1966 г. Дэ Голя ў СССР: ён наведаў Маскву і Ленінград, і, ступіўшы на перон Ленінградскага вакзала, працытаваў паруску вывучаныя дзеля гэтага выпадку вершы Пушкіна:

Красуйся, град Петров,
И стой неколебимо, как Россия!

У Еўропе гэты дэ-голеўскі дывертысмент выклікаў тады недаўменне і сапраўдны пярэпалах. Галіцкую палітыку ў дачыненні да Расіі праводзілі потым сацыяліст Мітэран і цяпер праваарыентаваны Шырак.

Але сённяшняе палітычнае аблічча Францыі вызначаецца не толькі і не столькі прарасійскімі сімпатыямі, колькі цяперашнім агульным нервозным станам у гэтай дзяржаве. Францыя, якая яшчэ да нядаўняга часу была не толькі заканадаўцам модаў, але і заканадаўцам еўрапейскай палітыкі, пасля аб'яднання Нямеччыны згубіла свае лідэрскія пазіцыі. Згаданы Франсуазай Том візіт Мітэрана ў 1989 г. у ГДР, спроба захаваць берлінскую сцяну хаця б у руінах — была адчайным намаганнем не дапусціць узнікнення ў Еўропе небяспечнага канкурэнта...

Нямеччына аб'ядналася. Яе магутны эканамічны патэнцыял, аўтарытэт і роля, якую яна пачала адыгрываць у еўрапейскай палітыцы, адсунулі Францыю на другі план. Яскрава выявілася тое, што Парыж паспяхова маскаваў на працягу апошніх дзесяцігоддзяў: роля, на якую прэтэндавала амбітная, крыўдлівая Францыя — завялікая для яе, улічваючы абмежаваныя эканамічныя і палітычныя габарыты гэтай дзяржавы. Занадта доўга Францыя жыла не па сродках.

Кажуць, што жанчыну можна любіць за розум, прыгажосць і кепскі характар. Краіну, напэўна, таксама. У Францыі — кепскі характар. Комплекс непаўнавартасці, які ўзнік у яе ў дачыненні да Нямеччыны, сапсаваў гэты характар яшчэ больш. Кампенсоўваць гэты комплекс яна пачала капрызамі і грымасамі сваёй палітыкі. Адмова ад спынення ядзерных выпрабаванняў, абмежаванне дзейнасці Шэнгенскіх пагадненняў на сваёй тэрыторыі, запрашэнне сёлета ў красавіку з візітам у Парыж кітайскага прэм'ер-міністра Лі Пэна — усе гэтыя, на першы погляд, не звязаныя паміж сабою і рознапланавыя дзеянні — стаяць у адным шэрагу. Прыём у Елісейскім палацы беларускага прэзідэнта — працяг усё той жа палітыкі.

Магчымае і яшчэ адно тлумачэнне. Пры трохі недаўменнай разгубленасці Захада перад новымі постсавецкімі дзяржавамі, пры агульнай вычакальнай пазіцыі ў дачыненні да іх і даволі вялым жаданні ісці на шчыльны кантакт — Францыя можа заняць пустуючую нішу каардынатара такіх кантактаў, стаць своеасаблівым мастком паміж Еўропай і маладымі слабадэмакратычнымі краінамі. Тое, што падчас перамоваў з Лукашэнкам закраналіся перспектывы ратыфікацыі падпісанага паміж Еўрасаюзам і Беларуссю пагаднення ад партнёрстве, і тое, што Парыж паабяцаў сваё спрыянне, — можна лічыць яшчэ адным паказчыкам таго, што Францыя не супраць узяць на сябе ролю своеасаблівага апекуна і забяспечыць пратэжыраванне любому рэжыму — абы ён толькі да яе з гэтай просьбай звярнуўся.

Францыі вельмі хочацца, каб яе ізноў заўважылі. Што ж, запрасіўшы ў Парыж беларускага прэзідэнта, — яна свайго дамаглася.

Алена РАДКЕВІЧ

«Усход» супраць пяцідзесятнікаў

Жыхары мікраараёна «Усход-2» у Мінску патрабуюць спыніць будаўніцтва евангельска-хрысціянскага цэнтра ў «зялёнай зоне».

У сваім звароце да ўладаў яны сцвярджаюць, што будаўніцтва «ставіць пад пагрозу не толькі фізічнае, але і духоўнае здароўе дзяцей». На сходзе жыхароў мікраараёна выступіла прэзідэнт грамадскай арганізацыі «Азон», якая пераконвала прысутных у «небяспечнасці секты пяцідзесятнікаў, карані якой у ЗША».

Раённы архітэктар, які выступіў на сходзе, растлумачыў, што дазвол на будаўніцтва хрысціянскага цэнтра выдаў гарвыканкам. Раней тут планавалася ўзвядзенне адміністрацыйна-культурнага цэнтра Першамайскага раёна, але з-за недахопу грошай пляц перадалі рэлігійнай арганізацыі хрысціян веры евангельскай «Гефсіманія». Удзельнікі сходу, аднак, не хацелі слухаць ніякіх тлумачэнняў, збіраючы подпісы пад рэзалюцыяй пратэсту.

Прадстаўніца Мінскага гарвыканкама, якая ўзначальвае сектар па сувязях з рэлігійнымі арганізацыямі, сказала карэспандэнту СВАБОДЫ, што абшчына, якая будуе цэнтр, адносіцца да пратэстанцкай канфесіі, уваходзіць у Саюз хрысціян веры евангельскай і не з'яўляецца сектай. Саюз аб'ядноўвае 311 цэркваў на тэрыторыі Беларусі. Хрысціяне веры евангельскай аказваюць значную гуманітарную дапамогу гарадскім бальніцам, таварыству глуханямых, працуюць ў калоніях, у школе-інтэрнаце, хутка даставяць мінчанам медыкаменты на мільён долараў. Цэнтр, які пачалі будаваць у мікраараёне «Усход», мае рэлігійна-культурны накірунак. Вернікі абяцаюць прывесці ў парадак навакольную тэрыторыю і зрабіць дзіцячую пляцоўку для адпачынку.

Алесь ДАШЧЫНСКІ

Беларускі рок – адмяняецца

Магілёўскія ўлады сарвалі праграму IV Міжнароднага фестываля духоўнай музыкі «Магутны Божа».

Яны забаранілі маладзёжную акцыю «Беларускі рок насустрач фестывалю «Магутны Божа». Намеснік старшыні гарвыканкама Уладзімір Цумараў патлумачыў забарону тым, што тэксты песень не былі прадстаўленыя на зацвярджэнне аргкамітэту фестываля. Пераканаць чыноўніка не здолеў нават старшыня журы, народны артыст, прафесар Віктар Роўда. Правядзенне рок-акцыі падтрымалі такія вядомыя людзі, як паэт Рыгор Барадулін і міністр працы Аляксандр Сасноў, а таксама Беларускі фонд Сораса, які выдаткаваў на фінансаванне імпрэзы 1.500 долараў. Аднак Цумараў патлумачыў, што ён «вельмі паважае думку гэтых выдатных дзеячоў, але песні трэба зацвярджаць».

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Шарэцкі таксама любіць коней

У калгасе «Камунар» Навагрудскага раёна адбыўся 2-гі этап агульнабеларускіх конных спаборніцтваў на прыз прэзідэнта РБ і кубак Дзяржплемконепрама.

З Навагрудка ў вёску Поўбераг публіку вазілі бясплатныя аўтобусы. Такая шчодрасць раённых уладаў, магчыма, тлумачыцца тым, што паглядзець на конную язду прыехаў сам старшыня парламента Сямён Шарэцкі, родная вёска якога — Лаўрышава — знаходзіцца непадалёк.

В.В.

Супраць суддзі пачалі справу

У Мсціславе спыненыя паўнамоцтвы аднаго з мясцовых суддзяў.

Мсціслаўскі суддзя вярнуў былым уладальнікам маёмасць, якая была сканфіскаваная па ранейшым рашэнні суда. Гэта — вялікая партыя імпартовых цыгарэтаў на некалькі мільярдаў рублёў. Супраць суддзі распачатая крымінальная справа.

Іван ЗАСАДА

Град пабіў грады

У вёсцы Чапунь у Іўеўскім раёне выпаў буйны град — велічынёю з лясныя арэхі.

Усё, што вырасла ў вясковых гародах, было знішчана і змяшана з зямлёю. У заценёных месцах град растаў толькі на наступны дзень.

В.В.

Новая пані-пасол?

Паслом Рэспублікі Польшча ў Беларусі хутчэй за ўсё будзе прызначаная Эва Спыхальска — старшыня Агульнапольскай федэрацыі прафсаюзаў (OPZZ).

У польскіх СМІ хадзілі чуткі, што яе кандыдатура разглядаецца на пасаду амбасадара ў Расіі. Але сама Э.Спыхальска ў інтэрв'ю *Radio Gdańsk* сказала, што атрымала прапанову ўзначаліць дыпламатычную місію ў Беларусі і «сур'ёзна яе абдумвае». Да 15 жніўня яна павінна даць адказ.

Э.Спыхальска стаіць на чале 4-мільённай арганізацыі, і ў параўнанні з гэтым пасольская пасада выглядае як бы «паніжэннем». Аднак у *OPZZ* — «афіцыйных» прафсаюзах, якія засталіся ў Польшчы яшчэ з камуністычных часоў і супрацоўнічаюць сёння з левымі палітычнымі сіламі, — паглыбляецца крызіс кіраўніцтва. У гэтай сітуацыі выезд у Мінск дае магчымасць шэфу *OPZZ* ганарова пакінуць свой пост.

Такім чынам, калі Э.Спыхальска будзе прызначаная амбасадарам у Беларусі, працягнецца традыцыя «жаночай дыпламатыі»: першым польскім паслом у Мінску, як памятаем, была Эльжбета Смулэк.

Анджэй БАРАВЕЦКІ, *Гдыня*

Берастаўіцкія касінеры

Жыхары Вялікай Берастаўіцы адзначылі 490-ыя ўгодкі свайго мястэчка.

Сёння ў гэтым раённым цэнтры, які знаходзіцца побач з беларуска-польскай мяжой, жыве 6 тысяч чалавек. У XVI стагоддзі Берастаўіца належала вялікім князям літоўскім, а потым вядомым магнацкім родам — Хадкевічам, Мнішкам, Патоцкім і Касакоўскім.

Падчас тэатралізаванага свята па вуліцах Вялікай Берастаўіцы прайшлі касінеры Кастуся Каліноўскага, ролю якіх выконвалі працаўнікі прадпрыемства электрасетак. Яны паказалі вопратку ды ўзбраенне паўстанцаў і трымалі ў руках транспарант з заклікам «За зямлю! За волю!», досыць актуальны сёння. Вядома, што атрад каліноўцаў у 1863 годзе сапраўды быў у Берастаўіцы. А падчас апошняй вайны ў гэтых мясцінах — тады яшчэ акупаванай немцамі Беластоцкай вобласці БССР — дзейнічала партызанская брыгада імя Кастуся Каліноўскага.

С.А.

Нядоўга музыка іграла...

Чыноўнікі райвыканкама Мядзела (Мінская вобл.) справілі наваселле.

Цяпер яны будуць кіраваць будаўніцтвам «рынкавага сацыялізму» з кабінетаў былога райкама КПБ. У гэтым будынку апошнія пяць гадоў размяшчалася дзіцячая музычная школа, якая атрымала шыкоўныя партыйныя апартаменты пасля нацыяналізацыі маёмасці КПСС-КПБ у 1991 г. Але, як бачым, нядоўга музыка іграла. Мядзельскі райвыканкам прыняў рашэнне перасяліць музычную школу ў будынак райаграпрама, аграчыноўнікаў перавялі ў выканкамаўскі будынак, а сама «вертыкаль» пераехала ў былыя партыйныя кабінеты. Старшыня Мядзельскага райвыканкама сказаў карэспандэнту СВАБОДЫ, што «дзецям у будынку РАПА будзе значна лепш займацца музыкай, бо там сцены таўсцейшыя».

Валодзя ЯНЧУК

ЭКОНОМИКА

Банковский кризис был организован?

Все идет к тому, что в стране останется несколько крупных полугосударственных банков

Банковский кризис, начавшийся месяц назад, продолжает «раскручиваться». В результате не осталось практически ни одного банка, не имеющего финансовых проблем. Большинство из них задерживают (а некоторые вообще не проводят) платежи, что, естественно, выбивает из колеи предприятия.

На примере России и Прибалтики мы уже имели возможность наблюдать, чем чреват кризис банковской системы. Он вовсе не ограничивается серией банкротств нескольких и так обреченных банков. Банковский кризис приводит к неплатежеспособности всей финансовой системы страны, в результате чего парализуется функционирование экономики.

Возникает вопрос: что делают в этой ситуации правительство и Национальный банк. Да вобщем-то ничего радикального. В то время, когда банкам еще можно было оказать помощь и «подбросить» денег, Нацбанк, который призван осуществлять регулирование банковской системы, был слишком занят своими внутренними проблемами (необходимо было в срочном порядке разоблачить некоторых неугодных заместителей председателя правления и др.). Теперь, когда уже поздно, принимаются совсем иные меры. В них достаточно четко прослеживается до боли знакомая линия *национализации*.

Уже сейчас некоторые банки приняли решение о присоединении к более крупным. Причем это не самые «плохие» банки. В ближайшее время тенденция «воссоединения» получит свое развитие, и банковская система Беларуси будет насчитывать уже не 40, а значительно меньше коммерческих банков.

В конце июля начнется перерегистрация коммерческих банков. Помимо величины уставного фонда к ним будет предъявлена еще масса жестких требований. Судя по состоянию банков на сегодняшний день, перерегистрацию пройдут лишь единицы (не трудно предположить, кто именно). В результате остальным придется либо присоединиться к тем, кто прошел, либо самоликвидироваться. Таким образом, должно остаться 6 крупных полугосударственных банков, о которых так упорно говорил в свое время Лукашенко.

Выходит, что политика «всенародноизбранного» направлена вовсе не на стабилизацию экономики (и финансовой системы в частности), а на национализацию всего возможного и невозможного любыми способами. Ради этого, конечно, можно «устроить» и банковский кризис и многое другое. Только к чему при этом разговоры о мерах по стабилизации экономики.

Наталья УЛЕВСКАЯ

Нет бизнеса – зато есть конференции

10—13 июля в Минске проходила международная конференция «Опыт финансовой поддержки малых и средних предприятий в странах СНГ».

На конференцию собрались представители 12 государств. В ней участвовали как предприниматели, так и представители государственных органов, депутаты ВС, представители международных финансовых организаций и т.д. В очередной раз прозвучала констатация факта слаборазвитости среднего и малого бизнеса в Беларуси и отсутствия государственной поддержки его развития.

Конференция завершилась принятием обращения к главам государств и правительств, парламентам стран СНГ, в котором призвала «осуществлять более энергичные действия по развитию, поддержке и финансированию малого и среднего бизнеса..., ускорить разработку, принятие и выполнение законодательных актов, обеспечивающих стимулирование деловой активности».

Слова хорошие, правильные, известные. А что дальше?

Вероника СТРОЕВА

© PDF: Kamunikat.org 2010
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

Частная собственность на землю: отношение населения Беларуси

Игорь ПЕЛИПАСЬ,
кандидат экономических наук, заместитель директора НИСЭПИ

Вопрос о частной собственности на землю, который является, по сути, чисто экономическим, весьма часто используется в политических целях и переходит в идеологическую плоскость. Его собираются вынести даже на референдум, что, мягко говоря, вызывает недоумение. С таким же успехом можно было бы попытаться узнать у народа Беларуси, допустима ли частная собственность в Беларуси в принципе и следует ли нам вообще проводить экономические реформы. Ведь понятно, что частная собственность, включая собственность на землю, — основа любой рыночной системы.

Многие средства массовой информации, публикуя данные социологических опросов, пытаются внушить, что подавляющему большинству населения Беларуси чужда даже сама идея частной собственности на землю.

Насколько все это соответствует реальному положению дел?

В мае-июне 1996 г. Независимый институт социально-экономических и политических исследований (НИСЭПИ) в рамках проекта «Формирование общественных лидеров в посткоммунистической Беларуси» провел очередной общенациональный опрос взрослого населения Беларуси по репрезентативной выборке (опрошено 1535 человек, ошибка выборки ~ 3%). Используя полученные данные, а также результаты предыдущих общенациональных опросов НИСЭПИ, попытаемся выяснить, **действительно ли население Беларуси в целом выступает против частной собственности на землю.**

Здесь следует заметить, что очень часто ответ на задаваемый респонденту вопрос зависит от его формулировки. Можно, например, спросить у пожилого человека что-то наподобие: *«Хотите ли вы частной собственности на землю, в результате чего доморощенные капиталисты и их зарубежные коллеги скупят всю землю-матушку и заэксплуатируют до смерти народ синеокой Беларуси?»* Ответ на такой вопрос в наших условиях очевиден — «нет». Однако более спокойные и нейтральные формулировки, возможно, приведут к иному ответу и позволят выяснить действительное отношение населения к той или иной проблеме.

В ходе наших опросов вопросы, касающиеся частной собственности на землю, были сформулированы следующим образом: **«Допустима ли частная собственность на землю в Беларуси для ее граждан?»** и **«Допустимо ли, чтобы иностранцы могли владеть землей в Беларуси?»**. Понятно, что допущение частной собственности на землю предполагает также возможность купли-продажи земельных участков (иначе какая же это частная собственность). Кроме того, мы полагаем, что нет смысла, опрашивая население, касаться специфических моментов: например, какая часть земельных угодий и какие земельные участки должны остаться в собственности государства, какие ограничения следует ввести при купле-продаже земли и др. Если вопрос о частной собственности на землю решен в принципе, то все остальные проблемы должны решаться исходя из принципа экономической эффективности и конкретной ситуации.

Итак, что же думают граждане Беларуси по поводу частной собственности на землю? Как видно из *табл. 1*, **начиная с 1993 г. более 70% респондентов высказывались в пользу частной собственности на землю для граждан Беларуси.** Кроме того, нет никаких оснований утверждать, что популярность идеи частной собственности на землю имеет тенденцию к снижению. Что касается другого аспекта проблемы — возможности для иностранных граждан быть собственниками на землю в Беларуси, то сторонников этого значительно меньше. И все же примерно пятая часть опрошенных не усматривает здесь никакой угрозы для нашей страны.

Таблица 1. **Отношение населения Беларуси к частной собственности на землю**

Допустима ли частная собственность на землю в Беларуси для ее граждан?	1993	1994	1995	1996
Да	72,1	72,5	–*	79,1
Нет	26,6	27,0	–*	17,0
Не дали ответа	1,3	0,5	–*	3,9
Допустимо ли, чтобы иностранцы могли владеть землей в Беларуси?				
Да	20,3	20,7	19,5	22,5
Нет	78,2	78,9	80,0	76,5
Не дали ответа	1,5	0,4	0,5	1,3

** Данный вопрос в ходе опроса 1995 г. не задавался.*

Страсти по поводу того, что иностранцы за бесценок могут скупить все и вся, типичны для большинства посткоммунистических стран и, как правило, подогреваются политиками, выступающими против радикальных экономических реформ. Однако практика показывает, что эти опасения в общем беспочвенны: желающих покупать что-либо в бывших соцстранах (особенно с неустойчивой экономической и политической ситуацией) среди иностранцев крайне немного.

Таблица 2. **Отношение городского и сельского населения Беларуси к частной собственности на землю**

Допустима ли частная собственность на землю в Беларуси для ее граждан?	1993	1994	1995	1996
Городские жители	76,2	76,8	–	80,2
Сельские жители	62,2	64,9	–	77,5
Допустимо ли, чтобы иностранцы могли владеть землей в Беларуси?				
Городские жители	25,3	26,0	21,5	28,2
Сельские жители	9,8	10,7	15,4	19,6

Может быть, только горожане так «легкомысленно» относятся к данной проблеме, а сельские жители категорически против частной собственности на землю? Наши данные свидетельствуют, что это не так *(табл.2)*. Хотя данные по городу и селу несколько различаются, число сторонников частной собственности на землю среди сельских жителей, как видим, весьма высоко и имеет тенденцию к увеличению.

Интересно отметить, что положительно к частной собственности на землю относятся респонденты с различными экономическими предпочтениями *(табл.3)*. Конечно, среди сторонников рыночной экономики, капиталистического пути развития сторонников частной собственности на землю больше. Однако немало таковых и среди тех, кто ответил, что предпочитает жить при социализме и плановой экономике. Это весьма интересный факт: многие люди, запутавшись в идеологических установках, поступают весьма прагматично, когда дело касается конкретного вопроса. Результаты опроса также показывают, что примерно одинаковое отношение к частной собственности на землю и у респондентов с различным уровнем материального положения.

Таблица 3. **Отношение к частной собственности на землю в зависимости от экономических предпочтений.**

Что бы вы выбрали?	Считают допустимой частную собственность на землю для граждан Беларуси	Считают допустимым, чтобы иностранцы могли владеть землей в Беларуси
Городские жители		
Рыночную экономику	86,6	37,8
Плановую экономику	70,5	14,3
Сельские жители		
Рыночную экономику	86,8	28,1
Плановую экономику	68,8	13,3
Какой строй более приемлем для Беларуси?		
Городские жители		
Капитализм	88,4	44,2
Социализм	72,4	16,4
Другой	86,4	37,3
Сельские жители		
Капитализм	89,9	34,5
Социализм	71,6	12,3
Другой	85,1	35,8

Допущение в широких масштабах частной собственности на землю и купли-продажи земли не может привести к ухудшению экономического положения населения. Напротив, это будет способствовать формированию рыночных отношений во всех сферах экономики, привлечению инвестиций и повышению эффективности использования земельных участков. Население Беларуси в принципе к этому готово. Конкретные проблемы должны решать соответствующие специалисты и законодатели. Дорогостоящие же политические игры в виде референдумов — дело весьма сомнительное. Не лучше ли решать данную проблему с точки зрения экономической целесообразности, а деньги, которые могут быть потрачены на очередной плебисцит, направить на поддержку наиболее незащищенных слоев населения?

ПИСЬМО В РЕДАКЦИЮ

Вы нас просто боитесь

Уважаемая редакция!

Считаю нужным послать Вам свое письмо с целью проинформировать, что думаем мы — читатели-граждане России, проживающие в Беларуси, — об одном из Ваших коллег, пусть даже не из Вашей газеты.

Вторую неделю лежит у меня на письменном столе статья главного редактора газеты «7 дней» господина Лемешенка ***«Самоубийц не уважают даже на небесах»*** *(«7 дней», № 26 от 29 июня 1996 г.)*. Не буду скрывать, вопросов она породила массу (и прежде всего к автору).

Начну по порядку. Меня как *россиянина и гражданина* России (полноправного, кстати, избирателя) в общем не должно раздражать, что г-ну Лемешенку вдруг стало **скучно** от нашей российской избирательной кампании. А вот нам, россиянам, например, совершенно не скучно, когда в течение дня тебе два-три раза постучат в дверь агитаторы от КПРФ, да еще из почтового ящика ежедневно придется достать минимум 2-3 листовки. К моим знакомым листовки приходили поименно — то есть агитаторы знали даже хозяев квартир. Мощь такой пропаганды колоссальна.

Конечно, если наблюдать за нашей предвыборной борьбой исключительно по телевизору, то действительно покажется, что игра шла «в одни ворота». Но чтобы говорить так в печати, надо действительно влезть в шкуру миллионов россиян, которым действительно необходимо было сделать свой выбор между прошлым и будущим. И это совершенно без каких-либо красивых лозунгов — это выбор действительно народа. Не было, господин Лемешенок, «игры в одни ворота» — об этом только коммунисты твердят, что в принципе понятно — они проиграли. А проигравшему и постоянно проигрывающему что-то и кто-то мешают — ТВ, плохая погода, выборы у соседей, оппозиция, даже собственный аппарат. В этом случае обидно, если соседи весьма, скажем так, чванливо критикуют то, что сами, извините, организовать не в силах. Последние парламентские выборы в РБ — яркий тому пример.

Тем более, что у вас, господа, по-моему, в самом пике период политической импотенции и всеобщего поклонения единоличной политической монополии. Вот тут уж действительно можно говорить, что сделалось **скучно** целому народу в собственной стране.

Попросил бы не уличать нас, российских избирателей, в политическом маразме. Политические взгляды игроков волгоградского «Ротора» действительно оказали влияние на предвыборный климат в четырехмиллионном городе. Между прочим, команда заявила о своем решении эмигрировать из России в случае прихода к власти коммунистов после посещения Болгарии, где бывшие коммунисты вернулись к власти год назад. Одни огромные хлебные очереди в Софии могли убедить кого угодно (тем более россиян, с каждым годом все более твердо забывающих о каком-либо дефиците) в кошмаре монопольной торговли и еженедельной инфляции. Мне кажется, что волгоградскому «Ротору» не стоило ехать так далеко — вполне хватило бы впечатлений от прогулки чуть западнее Смоленска.

Кстати, об эмиграции. Вам бы, господин Лемешенок, на собственную эмиграцию оглядеться. Причем не гипотетическую, а реальную — из РБ уже практически бегут. Фирмы переводят штаб-квартиры, перевозят сотрудников, продают недвижимость, уходят миллионы долларов, и страна теряет немало светлых голов предпринимателей, менеджеров, а также программистов, ученых, артистов, между прочим — и журналистов. И 90 % этого люда исчезает именно на просторах России, которая, по Вашему мнению, практически «во мгле и смуте». Смотря у кого какое зрение.

Мы не избираем на высшие посты политических проходимцев. Между прочим, 70 % проживающих в РБ граждан России тоже проголосовали за Б.Ельцина. Проживающих именно здесь — в этом раю «рыночного социализма».

А в общем, *вы нас просто боитесь*. Боитесь того, что мы с вами, а также с вашими хозяевами, просто несовместимы. И нас это, скажем честно, не очень волнует. А вы зарвались, господа. Вы поливаете грязью политическую элиту страны, за счет которой вы живете. Вы ведь практически ни за что не платите. Вы твердите о «пьяной» России с президентом-пьяницей во главе, о нашей российской нищете; но как приходит время платить по счетам, то начинается какой-то бред о братских чувствах двух народов, о взаимовыручке и т.д. Ну так выручайте, отдайте этому «нищему дезориентированному русскому народу» то, что он уже вам сюда поставил. Заплатите! И этим вы окажете ему помощь, буквально каждой бабушке в валдайской деревне поможете (увеличением пенсии благодаря отчислениям в пенсионный фонд «Газпрома»). Но вы упорно не хотите платить. Братская помощь и поддержка — это (по-белорусски) движение в одну сторону. И, наверное, мы, россияне, не дождемся обоюдности в этом деле никогда. Мы опять услышим из Минска, что мы чуть ли не родственники, что для вас любой хлам сделаем по цене «Панасоника»... А через открытую границу втихаря будем устраивать проходной двор при помощи «своих» фирм-экспортеров.

Вам, господин Лемешенок (и Вашим хозяевам), известно, что мы **всё** это знаем и учитываем. И мы об этом говорим и пишем. Поэтому Вы нас и боитесь. **Халявы** не будет. Поэтому Вам выгодна Россия в коммунистической коме, со слабым руководством, с разбомбленным хозяйством. Выгодна даже не потому, чтобы что-то выманить на востоке подороже и продать на Западе, а в плане пропаганды — «вот как у них плохо, смотрите, как бы у нас так не стало». Опоздали: у нас уже ощутимее лучше и будет еще лучше. И знаете почему? Потому, что у нас на востоке просто океан и нам деваться некуда и наших долгов нам никто не спишет. И не надо. А вот торговать нашим действительно дружеским участием также не стоит. Чревато.

Чревато также много говорить о «наивыгоднейшем географическом положении». Ваше географическое положение только тем выгодно, что на северо-восток и восток от вас находится Россия. И все. И только через нее вы сможете дотянуться до таких желанных для вас рынков Азии и Среднего Востока, не говоря уже о Средней Азии и Казахстане. У России таких, как РБ («географически выгодных» и твердящих об этом), — от Финляндии до Азербайджана. А Россия одна. И объехать ее невозможно. И двинется она к своим рынкам только через «дешевую географию». Белорусская география выгодна? Это еще надо посмотреть. Может оказаться, что простая и четкая уплата транзита окажется дешевле «братской дружбы».

Можно, конечно, сказать и об отношении к политической оппозиции. Неужели и здесь у нас политическая совместимость?

Меня как россиянина страшно оскорбляет и унижает все то, что говорят лидеры БНФ о моей родине, о моем народе. На 90 % это передержки или откровенная ложь. Но я готов им последнее отдать, чтобы они имели право голоса, могли свободно идти по своим площадям. Нас БНФ оскорбляет — мы выдержим, мы могучая и сильная нация. Но вот что нас действительно оскорбляет, это когда у государственной власти лишь один аргумент — дубинка. А ведь после подписания документов в Москве получалось, что дубасила белорусскую молодежь на улицах Минска Россия! И нам, российским избирателям, с этим надо соглашаться? Да никогда. Хотя бы потому, что на силу всегда есть контрсила. И так до бесконечности. Не надо нас подставлять! Ваши хозяева, господин Лемешенок, в этом случае защищают не Россию, не белорусский народ, а только сами себя.

Вы нас боитесь, так как, судя по всему, Ваши хозяева попали в яму, которую сами себе выкопали — Содружество. Унификация законодательства да синхронизация реформ — это же политическая и экономическая смерть современного белорусского истэблишмента. Ведь ясно, что не Россия будет под РБ подстраиваться. Весовая категория не та, да и подстраиваться надо хоть под что-то. Ведь, кроме изданного в Германии первого тома собрания сочинений нового классика «рыночного социализма», больше ничего и нет. Но авансы уже даны и расписаны. Вот и хочется: сначала стулья — потом деньги, сначала деньги — потом реформы. Дудки, господа! По мелочи — дадут. А в целом — нет. Господа Лившиц, Сатаров, Лужков не позволят. Господин Лебедь возмутится самой мыслью взятия на баланс еще одного крикливого, чванливого и бесплодного хозяйства. Хотя они — люди политически очень искушенные — на словах и в лицах выразят желание и даже восторг. Могут поцеловаться. А денег не дадут. Нам самим немало надо. Свои заводы надо «запускать» и своим избирателям рабочие места создавать.

Андрей СУЗДАЛЬЦЕВ
кандидат исторических наук, гражданин России.

© PDF: Kamunikat.org 2010
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

После «базара» Аллегрову не смогли купить в Минске

В прошедшую пятницу (12 июля) в концертном зале «Минск», который принадлежит управлению делами президента РБ, было сорвано выступление московской «звезды» Ирины Аллегровой.

Певица потребовала выплатить ей 9 тысяч долларов согласно договору. Фирма «Модернкомпани» к началу концерта собрала только 7 тысяч. Не дождавшись недостающих двух тысяч, представители «звезды» покинули разочарованных зрителей возле концертного зала и уехали на *Mitsubishi* к Ирине Аллегровой в гостиницу «Минск». Вечером певица уехала из столицы братского государства.

Минскую публику обманули еще раз. Поклонников Аллегровой, которые пришли на концерт, встретила цепь милиционеров, перекрывших доступ в зрительный зал. Люди томились на крыльце, купив билеты по цене от 100 до 850 тысяч рублей. Сначала терпеливо ждали Ирину Аллегрову, которая только в 19:10 прибыла в гостиницу «Минск» со «Славянского базара» в Витебске. Публике обьяснили, что «звезде» надо немножко отдохнуть после «базара». Но через час терпение лопнуло, и зрители начали требовать Аллегрову или деньги. Вышел подполковник милиции и сообщил, что певица не может приехать, так как не получила всю сумму. Представитель организаторов концерта сослался на «немножко непредвиденный каприз звезды». Публика решила единственного оставшегося на месте организатора концерта не отпускать. Им тут же занялась милиция.

Тем временем заместитель директора концертного зала позвонил Аллегровой и сказал: «Имейте совесть, начните концерт. Люди собрались, цвет общества, имя свое поберегите». Но так как деньги не собрали, «звезда» ответила, что у нее куплены билеты на поезд, а завтра концерт в Москве.

Стало предельно ясно, что выступление Аллегровой под названием «Исповедь» не состоится. Зрители начали требовать только деньги, правда, многие пошли по домам. Одна поклонница московской эстрады вспомнила, что ей еще никто не вернул деньги за билет на концерт «Машины времени», который не состоялся в этом же зале «Минск» еще 28 апреля. Заместитель директора заверил публику, что разрешение на концерт выдало министерство культуры, так как фирма «Модернкомпани» является платежеспособной, и пообещал, что в понедельник с публикой рассчитаются за билеты. Тем временем представители Ленинского РОВД занялись расследованием.

Поведение Ирины Аллегровой в Минске после «Славянского базара», где она должна была проникнуться идеей славянского единства, несколько удивляет. Но идеи идеями, а денежки врозь. Каждый славянин имеет личный кошелек. В концертном зале управления делами президента (вдохновителя идеи) Ирине Аллегровой петь уже вряд ли придется. Замдиректора сказал, что «больше не желает иметь дела с Аллегровой».

Алесь ДАЩИНСКИЙ

«Унія» ў дзесятцы лепшых

На адным з самых прэстыжных еўрапейскіх конкурсаў у французскім горадзе Тур камерны хор магілёўскай абласной філармоніі «Унія» трапіў у дзесятку лепшых.

Усяго ў гэтым конкурсе ўдзельнічала 45 калектываў. Наш хор апынуўся ў ліку пераможцаў разам з кансерваторскімі хорамі Вены, Лондана, Будапешта і Мілана. Пасля выканання твора Міколы Равенскага «Во царствіе Твое» міністр культуры Францыі сказаў кіраўніку «Уніі» Кірылу Насаеву, што «слухачоў больш за ўсё кранула шчырасць выканання». У гонар беларускіх удзельнікаў арганізатары вывесілі беларускі бел-чырвона-белы сцяг.

За ўсю 25-гадовую гісторыю гэтага конкурсу «Унія» стала першым беларускім калектывам, які быў спецыяльна запрошаны для ўдзелу ў праграме. Прыемна, што дэбют атрымаўся паспяховым.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

СПОРТ

ШАХМАТЫ: ЗНОЎ «К» — СУПРАЦЬ «К»

Прэзідэнт *FIDE* Кірсан Ілюмжынаў заявіў, што чэмпіён свету па версіі *PCA* Гары Каспараў і чэмпіён свету па версіі *FIDE* Анатоль Карпаў дасягнулі згоды аб правядзенні так званага аб'яднальнага матча, які выявіць адзінага, абсалютнага лепшага шахматыста свету. Прызавы фонд матча павінны скласці не меньш двух мільёнаў долараў. Аднак рана апладзіраваць: ведаючы Гары Кімавіча і Анатоля Яўгенавіча, можна прадбачыць яшчэ не адзін канфлікт, пакуль яны сядуць разам за шахматны столік.

Калі гэты матч адбудзецца, ён будзе пяты паміж канкурэнтамі. Папярэднія скончыліся так: Карпаў—Каспараў — 5:3 (48 партый, не скончаны), Каспараў—Карпаў — 13:11, 12,5:11,5, 12:12.

ШАШКІ: ФЕСТЫВАЛЬ «МІНСК-96»

Пераможцам міжнароднага гросмайстарскага турніру шашачнага фестываля «Мінск-96» стаў мінчанін Яўген Ватуцін. Пры гэтым ён апярэдзіў прызёра чэмпіянатаў свету свайго земляка Аляксандра Балякіна, чэмпіёна Расіі Андрэя Калмакова, моцных шашыстаў з Галандыі. Майстарскі турнір прынёс поспех Аляксандру Прэсману.

ТЭНІС: МАРА, АДКЛАДЗЕНАЯ НА ГОД

Не апраўдаліся надзеі беларускіх аматараў тэніса: нашыя спартсмены не выйшлі ў наступны круг Кубка Дэвіса. У Познані (Польшча) зборная Беларусі саступіла гаспадарам кортаў. У першы дзень Аляксандр Швец прайграў Барту Даброўскаму — 5:7, 2:6, 4:6, на другі Максім Мірны амаль не абазначыў барацьбы ў матчы з Анджэем Скшыпчакам — 3:6, 2:6, 3:6. Надзея з'явілася пасля таго, як Мірны і Уладзімір Ваўчкоў перамаглі ў партым паядынку — 6:4, 4:6, 6:3, 6:2. Аднак Мірны зноў быў бездапаможны супраць Дабравольскага — 4:6, 5:7, 1:6. Пятая гульня значнай ролі ўжо не мела, палякі прайшлі далей. Нашыя ж збераглі за сабой месца ў другой лізе Еўра-Афрыканскай зоны і ў наступным годзе паспрабуюць прабіцца наверх.

Не пашанцавала тэнісістам Расіі і Украіны на заключных стадыях турніру ў Швейцарыі і Швецыі. У Бостадзе кіеўлянін Андрэй Мядзведзеў перамог у паўфінале Карласа Косту (Іспанія), а ў Гштадзе (Швейцарыя) Яўген Кафельнікаў прайграў ягонаму брату Альберта Косту. У фінале Мядзведзеў прайграў шведу Магнусу Густафсану, Альберта Коста выйграў у другога іспанца — Фелікса Мантылы.

ВЕЛАСПОРТ: ІНДУРАЙН У ЗАСАДЗЕ?

На знакамітай шматдзённай гонцы «Тур дэ Франс» змяніўся лідэр. Расіянін Яўген Берзін узначальваў табліцу толькі два этапы. Потым наперад выйшаў датчанін Б'ярнэ Рыйс, які пасля 14 этапаў на 56 секунд апярэджваў іспанца Абраама Алана, а Берзіна — на 1 мін. 14 сек. 14-ы этап выйграў вядомы ўзбекскі гоншчык Джамалідзін Абдужапараў. Пяціразовы пераможца гэтай гонкі Мігель Індурайн адстае ад лідэра больш чым на 4 мінуты і займае восьмае месца. Гоншчыкам засталося пераадолець яшчэ трэць шляху — сем этапаў.

ЛЁГКАЯ АТЛЕТЫКА: ЛЯТАЮЧАЯ ЭМА

Аўстралійская спартсменка Эма Джордж на стадыёне японскага горада Сапара ўстанавіла сусветны рэкорд у скачках з шастом, пераадолеўшы планку на вышыні 4 м 45 см. Тым самым яна палепшыла сваё дасягненне двухтыднёвай даўнасці на 3 см. Але чакаць алімпійскага старту Эме давядзецца яшчэ чатыры гады. Менавіта праз такі тэрмін жаночыя скачкі з шастом будуць уключаны ў алімпійскую праграму. Пакуль жа Эма не мае роўных. Ні адна з яе канкурэнтак не скочыла нават на 4,30.

АТЛАНТА: БЕЗ ІВАНКОВА

Абсалютны чэмпіён свету і Еўропы па спартыўнай гімнастыцы мінчанін Іван Іванкоў не будзе выступаць на алімпійскім памосце: на перадалімпійскім зборы ў Атланце ён атрымаў цяжкую траўму ахілава сухажылля. Разбірацца, чаму так здарылася, — позна. Зберагчы б астатніх! Віталь Шчэрба, нагадаем, на мінулай Алімпіядзе ў Барселоне заваяваў шэсць залатых алімпійскіх медалёў. Як будзе на гэты раз?

АЎТАГОНКІ: БЯСКРЫЛАЯ «ФЕРАРЫ»

Чарговы этап чэмпіяната свету ў класе машын «Формула-1» прайшоў у англійскім Сільверстоўне. Ён зноў пацвердзіў нежыццяздольнасць канюшні «Ферары»: матор баліда, кіруемага чэмпіёнам свету Міхаэлем Шумахерам, сапсаваўся ўжо на самым пачатку гонкі. У хуткім часе вылецеў з трасы аўтамабіль лідэра чэмпіяната Дэймана Хіла, да таго ж не змог закончыць гонку Жан Алезі, які ішоў наперадзе. У гэтай сітуацыі найбольш пашанцавала канадцу Жаку Вільнёву (Уільямс-Рэно). За ім на фініш прыйшлі вопытныя Герхард Бергер (Бенетон-Рэно) і Міка Хакінен (Макларэн-Мерседэс). У выніку лідэрства захоўвае Хіл (Уільямс-Рэно) — 63 ачкі, у Вільнёва — 38, Шумахера — 26, Алезі — 25, Бергера — 16. У Кубку канструктараў наперадзе Уільямс — 111, Бенетон — 41, Ферары — 35.

ФУТБОЛ: НЕЗАСВОЕНЫ ЎРОК

«Атака-Аўра» скончыла выступленне ў Кубку Інтэртота бясслаўным паражэннем ад швейцарскага «Базэля» на яго полі — 0:5. Нагадаем, што ў чатырох матчах мінчане тройчы прайгралі, адзін раз выйгралі. Нічога дзіўнага: у складзе «Атакі» або футбалісты паважнага ўзросту (дваім — па 36), якія ўжо згулялі свае лепшыя матчы, або зялёная моладзь, якая нават у нашай аморфнай першай лізе не асвойталася. Ніводны футбаліст клуба не ўваходзіць у 30 самых выніковых (гол+пас) ігракоў чэмпіянату краіны. Усё заканамерна. Трэба яшчэ вучыцца і вучыцца.

Сямён ПЛОЦ

ДАЙДЖЭСТ

Сабачкі любяць паесці

Уладальнікі хатніх жывёл ва ўсім свеце трацяць толькі на корм для сваіх выхаванцаў 22 млрд. долараў у год, а да канца стагоддзя сума вырасце да 24,7 млрд. долараў ЗША.

Гэтыя падлікі зрабіла даследчыцкая кампанія *Euromonitor*. Паводле яе звестак, сёння ў хатніх умовах утрымліваецца каля паўмільярда розных жывёл, у тым ліку 178 млн. рыбак, 98 млн. катоў, 92 млн. сабак, 88 млн. птушак і 82 млн. дробных жывёл накшталт марскіх свінак, хамячкоў і г.д.

Выдаткі на корм павялічваюцца не толькі таму, што расце колькасць жывёл: людзі перастаюць даваць сваім выхаванцам рэшткі з уласнага стала, а аддаюць перавагу гатовым «фірмовым» харчам. Такім чынам, у Вялікабрытаніі хатні кот за сваё жыццё з'ядае ў сярэднім на 2 тысячы, а сабака — на 3,5 тыс. долараў.

«Сотавыя» зладзеі

У ЗША раскрытае незвычайнае злачынства.

Імігрантка з Расіі 38-гадовая Ірына Башковіч і яе 45-гадовы прыяцель Абрагам Ромі арыштаваныя за крадзеж 80 тысяч... нумароў сотавых тэлефонаў.

Яны ўстанавілі на акне сваёй кватэры ў Нью-Ёрку спецыяльны дэшыфратар (яго можна купіць за 500 долараў) і «лавілі» аўтамабілі, якія праязджалі па аўтастрадзе. Калі нехта карыстаўся сотавым тэлефонам, дэшыфратар перахопліваў ідэнтыфікацыйны код, які пасля ўводзіўся ў іншы апарат. Новыя нелегальныя тэлефоны злачынцы прадавалі за 1.000 USD, а пакупнік мог без абмежаванняў тэлефанаваць за чужы кошт.

Ахвярай злачынства стаў нават камісар нью-ёркскай паліцыі Хоўард Сафір, на чыім тэлефонным рахунку раптам з'явілася сума 8 тыс. долараў за размовы, якіх ён не рабіў.

Арыштаваным пагражае 10 гадоў турэмнага зняволення і 100 тыс. долараў штрафу.

Забарона быць бацькам

Урад Тайланда збіраецца ўвесці прымусовую стэрылізацыю псіхічна хворых.

Аргументуецца гэта тым, што людзі, якія з прычыны псіхічнага стану не могуць выхоўваць дзяцей, не павінны іх мець. Гэтае рашэнне выклікала моцны пратэст арганізацый, што выступаюць за захаванне правоў чалавека. Усяго ў Тайландзе каля 600 тысяч псіхічна хворых людзей.

Хітрыя паліцыянты

Польская паліцыя распрацавала новы спосаб змагання з аматарамі хуткай язды.

Цяпер на дарогах будуць выстаўляцца падвойныя пасты кантролю хуткасці. Калі кіроўца, прытармазіўшы перад першым паліцыянтам з радарам, прыцісне на газ — праз некалькі соцень метраў яго будзе чакаць наступны. Пры гэтым старую «методыку» — хавацца ў кустах — паліцыя не адмяняе.

Беларусы – самыя разумныя людзі?

Міжнародная арганізацыя людзей з высокім узроўнем інтэлекту *(MENSA)* правяла ў Мінску серыю тэстаў з мэтай высветліць інтэлектуальны патэнцыял жыхароў Беларусі.

Старшыня *MENSA* прафесар Оксфардскага ўніверсітэта сп.Вінсэнт быў уражаны вынікамі: ажно 46% рэспандэнтаў набралі найвышэйшы бал. Раней узровень інтэлекту правяраўся больш чым у 100 краінах свету, але звычайна самыя высокія вынікі паказвалі толькі 15—20% апытаных.

Па матэрыялах замежнай прэсы падрыхтавала
Магдалена НЕПАКАЙ

Трансплантацыя па-шведску

У Швецыі ўступіў у сілу новы закон аб трансплантацыі органаў і тканак.

Здавалася, што ў Швецыі — краіне, дзе больш за 80% парэшткаў пасля смерці паддаюць крэмацыі, — праблема трансплантацыі не павінна выклікаць асаблівых спрэчак. Больш за тое, з папярэдніх апытанняў грамадскай думкі вынікала, што шведы станоўча ставяцца да перасадкі чалавечых органаў, а 75% апытаных у прынцыпе не мелі нічога супраць таго, каб іхнія органы і тканкі пасля смерці выкарыстоўваліся для трансплантацыі.

Аднак калі дайшло да прыняцця канкрэтнага рашэння, сітуацыя змянілася. Закон прадугледжвае наступную працэдуру. Кожны грамадзянін атрымлівае так званую «карту донара», якую можа запоўніць і адаслаць у органы сацыяльнага забеспячэння або трымаць пры сабе. Калі чалавек пакінуў карту пустой, лічыцца, што ён згодны на донарства (праўда, супраць можа выступіць сям'я памерлага), калі ж карта запоўненая, то волевыяўленне мае канчатковую сілу.

Першыя карты былі разасланыя яшчэ ў красавіку. Як высвятляецца, сярод 1,5 млн. шведаў, якія ўжо вярнулі запоўненыя карты, 52% выказаліся супраць выкарыстання іхніх органаў пасля смерці.

Магчыма, негатыўную рэакцыю большасці выклікаў залішне просталінейны падыход да гэтай складанай (і ў маральным, і ў псіхалагічным плане) праблемы. Не кожны змог «пазначыць крыжыкам толькі адзін адказ». Некаторыя хацелі б «завяшчаць» свае органы толькі родным, але такой магчымасці закон не прадугледжвае. Нарэшце, многія людзі, асабліва старэйшага веку, папросту не маюць належнай інфармацыі.

Арганізатары акцыі, аднак, задаволеныя яе вынікамі: усё ж сотні тысячаў адказаў — станоўчыя. Акрамя таго, на думку аднаго з экспертаў міністэрства сацыяльнага забеспячэння, праціўнікі трансплантацыі ў асноўным адаслалі свае негатыўныя адказы, а большасць тых, хто пакінуў карты пры сабе, — вырашылі «так, згодны быць донарам».

Стэлажы
і
стойкі

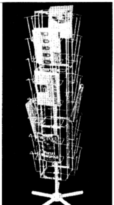

Выраб
з улікам вашых
пажаданняў

тэл. 236-24-41

Еўрапейская якасць!

Турфирма АКТАМ приглашает:

• БОЛГАРИЯ

дешевый отдых всей семьей (12 дней, авиа, г.Бургас, полупансион, детям — максимальные скидки)

• СЛОВАКИЯ

детский отдых с оздоровлением (15 дней, Низкие Татры, д/о «Лесное озеро»)

Продажа авиабилетов

Тел. 227-81-65, 259-98-96, 226-04-86

Калі вы маеце электронную пошту, то свежы нумар СВАБОДЫ вы можаце чытаць напярэдадні выхаду газеты ў свет.

Кошт электроннай падпіскі ў межах Беларусі — 5 USD у месяц. Даведкі па тэл. 236-89-40.

Падпісны індэкс 63887 E-mail: edit@svaboda.minsk.by © СВАБОДА Спасылка на газету СВАБОДА абавязковая Наклад 39.500
Нумар падпісаны ў друк 15.07.96 (15.00) Надрукавана на паліграфічнай фабрыцы «Чырвоная зорка» (г.Мінск, 1-шы Загарадны завулак, 3) ЛВ № 215 Заказ 255

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010